

SSC 11 Activity Sheets With Solutions

Based on the Latest Board Paper Pattern

INCLUDES
**BOARD
PAPERS**
MARCH
2022

आमोदः (सम्पूर्ण-संस्कृतम्)

STD. X
ENG., MAR. &
SEMI ENG. MEDIUM

Target Publications® Pvt. Ltd.

SSC 11 Activity Sheets With Solutions

आमोदः (सम्पूर्ण-संस्कृतम्)

English, Marathi & Semi English Medium

Salient Features

- Created as per the latest paper pattern
- Includes 11 Activity Sheets with solutions (10 Model Activity Sheets and 1 Board Activity Sheet)
- Contains a Detailed Analysis of the Activity Sheet for better understanding of the evaluation format
- Question-wise break-up of marks incorporated in the Model Activity Sheet
- Includes Board Activity Sheet of March 2022 with solution

Scan the adjacent QR code to watch the video for Moderator's Tips
of Board Examination

Printed at: **Print to Print**, Mumbai

© Target Publications Pvt. Ltd.

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, C.D. ROM/Audio Video Cassettes or electronic, mechanical including photocopying; recording or by any information storage and retrieval system without permission in writing from the Publisher.

PREFACE

Target's SSC 11 Activity Sheet with Solutions is the final step designed to facilitate thorough preparation for the students appearing for the SSC Board Examination.

The book includes **11 Activity Sheets with their Solutions**. These Activity Sheets have been prepared as per the Latest Board Paper Pattern. The Model **Answer Paper** offer a comprehensive solution for every question and ensure that the students don't encounter any problem while solving the paper.

The book also contains a **Detailed Analysis** of the कृतिपत्रिका so as to make it easy for the students to understand the latest evaluation format. '**Notes**' are provided at relevant touch points in the Model Answer paper to aid students in recognising and understanding the nature of this Examination.

Board Activity Sheet of March 2022 along with Solution has been provided to offer students a glimpse of the types of questions asked in the Board examination.

As the old adage goes, 'Practice makes a man perfect', students will find ample कृतिपत्रिकाs here, to ensure complete preparation for the final examination. We believe this book will prove to be instrumental in achieving success at the Board Examination.

The journey to create a complete book is strewn with triumphs, failures and near misses. If you think we've nearly missed something or want to applaud us for our triumphs, we'd love to hear from you.

Please write to us at: mail@targetpublications.org

We wish the students all the best for their examinations.

Publisher

Edition: Second

Disclaimer

This reference book is transformative work based on textual contents published by Maharashtra State Bureau of Textbook Production and Curriculum Research, Pune. We, the publishers, are making this reference book which constitutes as fair use of textual contents which are transformed by adding and elaborating, with a view to simplify the same to enable the students to understand, memorize and reproduce the same in examinations.

This work is purely inspired upon the course work as prescribed by the Maharashtra State Bureau of Textbook Production and Curriculum Research, Pune. Every care has been taken in the publication of this reference book by the Authors while creating the contents. The Authors and the Publishers shall not be responsible for any loss or damages caused to any person on account of errors or omissions which might have crept in or disagreement of any third party on the point of view expressed in the reference book.

© reserved with the Publisher for all the contents created by our Authors.

No copyright is claimed in the textual contents which are presented as part of fair dealing with a view to provide best supplementary study material for the benefit of students.

INDEX

	Page No.	
Marking Scheme	1	
Detailed Analysis of Activity Sheet	4	
Test	Page No.	
	आदर्श कृतिपत्रिका	आदर्श उत्तरपत्रिका
1	13	98
2	21	110
3	28	119
4	36	129
5	43	139
6	51	149
7	59	159
8	66	167
9	74	176
10	82	186
Board Activity Sheet – March 2022	90	195

Note: For गद्य and पद्य विभाग कृतिs for माध्यमभाषया उत्तरत, सरलार्थ-लेखनम् and षष्ठः विभागः - अनुवादकौशलम् questions in अपठितम्, we have provided the model answers in English as well as in Marathi language.

संस्कृत - आमोदः

सूचनाः

- सूचनानुसारम् आकृतयः आरेखितव्याः।
- सर्वासु कृतिषु वाक्यानां पुनर्लेखनम् आवश्यकम्।
- यथासूचनम् आकलनकृतयः व्याकरणकृतयः आरेखितव्याः।
- आकृतीनाम् आलेखनं मसीलेखन्या कर्तव्यम्।

कृतिपत्रिकायाः प्रारूपम्

समयः होरात्रयम्

गुणाङ्काः:- 80

प्रथमः विभागः:- सुगमसंस्कृतम्। (8)

1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4) (केवलं दशमीकक्षा – चित्रपदकोषतः।) $1 \times 4 = 4$
 1) 2) 3) 4) 5)
 आ. सङ्ख्याः अक्षरैः / अङ्कैः लिखत। (3 तः 2) (पृ. क्र. 7 आधारेण) $1 \times 2 = 2$
 इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत। (पृ. क्र. 4, 5 आधारेण) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

द्वितीयः विभागः:- गद्यम्। (20)

2. अ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। (80-100 शब्दयुक्तः गद्यांशः दातव्यः) 7
 आ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। 7
 कृतयः –
 1. अवबोधनम्। (4 तः 3) $1 \times 3 = 3$
 क) उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।/
 उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत। (रिक्तस्थानद्वयं प्रष्टव्यम्) $\frac{1}{2} \times 2$
 ख) कः कं वदति?
 ग) पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
 घ) वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यम् इति लिखत।
 च) एषः गद्यांशः कस्मात् पाठात् उद्धृतः?
 छ) अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
 2. शब्दज्ञानम्। (3 तः 2) 2
 क) 2 धातुसाधित-अव्यये/विभक्त्यन्तपदे चित्वा लिखत। $\frac{1}{2} \times 2$
 ख) प्रश्ननिर्माणं कुरुत। (अधोरेखनम् आवश्यकम्) 1×1
 ग) विशेषण-विशेष्यम्। (कृतयः - मेलनं कुरुत/चयनं कुरुत/चतुर्थपदं लिखत।) $\frac{1}{2} \times 2$
 घ) सन्धिः।
 (पूर्वपदं लिखत $= \frac{1}{2} \times 2$, उत्तरपदं लिखत $\frac{1}{2} \times 2$, विग्रहं लिखत 1×1 , चतुर्थपदं लिखत 1×1)
 च) लकारं लिखत। (अधोरेखनम् आवश्यकम्) 1×1
 3. पृथक्करणम्। $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
 क) क्रमेण योजयत। (गद्यांशः अ)
 अथवा
 ख) रेखाचित्रं पूरयत। (जालरेखा/वृक्षरेखा/प्रवाहि-जालम्/स्तम्भपूरणम्/शब्दपेटिका) (गद्यांशः आ)
 इ. माध्यमभाषया सरलार्थं लिखत। (2 तः 1) $1 \times 4 = 4$
 (नाट्यस्तबकः, नदीसूक्तम्।)
 ई. माध्यमभाषया उत्तरं लिखत। (2 तः 1) (केवलं स्वाध्यायाधारितम्।) $2 \times 1 = 2$

तृतीयः विभागः- पद्यम्। (18)

3. अ. पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। (8-12 पङ्क्तयः प्रष्टव्याः।) 4
1. पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत। (3 तः 2) 2
- क. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
- ख. पद्यांशतः विशेषणं चिनुत। (कृतयः- मेलनं कुरुत/चयनं कुरुत/चतुर्थपदं लिखत।) $\frac{1}{2} \times 2 = 1$
- ग. सन्धिः। (पूर्वपदं लिखत $\frac{1}{2} \times 2$, उत्तरपदं लिखत $\frac{1}{2} \times 2$, विग्रहं लिखत 1×1 , चतुर्थपदं लिखत 1×1) 1
2. अ. रेखाचित्रं पूरयत। (जालरेखा/वृक्षरेखा/प्रवाहि जालम्/स्तम्भपूरणम्/शब्दपेटिका) 2
- आ. माध्यमभाषया उत्तरं लिखत। (2 तः 1) (केवलं स्वाध्यायाधारितम्।) $2 \times 1 = 2$
- इ. पद्ये शुद्धे पूर्णे च लिखत। (क, ख तः 1, ग, घ तः 1) 6
1. क) 4 पङ्क्तियुतं पद्यम् अथवा ख) 4 पङ्क्तियुतं पद्यम् 4
2. ग) 2 पङ्क्तियुतं पद्यम् अथवा घ) 2 पङ्क्तियुतं पद्यम् 2
- ई. अन्वयं पूरयत। (सूक्तिसुधातः तथा युग्ममालातः एव अन्वयः प्रष्टव्यः किन्तु श्लोकः न दातव्यः।
(4 रिक्तस्थानानि भवेयुः।) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
- उ. माध्यमभाषया सरलार्थं लिखत। (3 तः 2) (वाचनप्रशंसा/मानवताधर्मः।) $2 \times 2 = 4$

चतुर्थः विभागः- लेखनकौशलम्। (9)

4. अ. धातूनाम् अव्ययानां च उपयोगं कृत्वा वाक्यनिर्माणं कुरुत। (6 तः 4) 4
- (3 धातवः, 3 अव्ययानि दातव्यानि।) (विशिष्टविभक्तेः उपयोगः आवश्यकः।)
- अथवा
- संस्कृतानुवादं कुरुत। (6 तः 4)
- (पूर्वपरिचित-चित्रपदकोषस्य शब्द-धातुसङ्ग्रहस्य च आधारेण 4-6 शब्दात्मकानि वाक्यानि प्रष्टव्यानि।)
- आ. 5/7 वाक्यात्मकं निबन्धं लिखत। (3 तः 1) 5
- निबन्धः- मम प्रियः उत्सवः/खगः/कविः/नेता/पुस्तकम्/प्रिया भाषा/भारतीयं प्रसिद्धं स्थलम्।
- अथवा

साहाय्यक-शब्दानाम् आधारेण 5-7 वाक्यात्मकं चित्रवर्णनं कुरुत।

पञ्चमः विभागः- भाषाभ्यासः। (17)

5. अ. तालिकापूर्तिं कुरुत। 8
1. नामतालिका। (6 तः 4) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
2. सर्वनामतालिका। (6 तः 4) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
3. क्रियापदतालिका। (6 तः 4) (1, 4, 6, 10 गणतः, तथा अस्, कृ) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
- (लट्/लङ्/लोट्/विधिलिङ्/लृट् इति लकारतः केऽपि 3 प्रष्टव्याः।)
4. धातुसाधित-विशेषण-तालिका। (6 तः 4) (पृ. क्र. 78) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

Page no. **2** to **3** are purposely left blank.
To see complete chapter buy **Target Notes**

Detailed Analysis of Activity Sheet

अवधि: होरात्रयम्

संस्कृत - आमोदः ।

गुणाङ्काः - 80

प्रथमः विभागः- सुगमसंस्कृतम्। (8)**प्रथमः विभागः** – In this section, students' Sanskrit vocabulary is tested.**प्रथम विभाग** – ह्या विभागात विद्यार्थ्यांच्या संस्कृत शब्दसंपदेचे ज्ञान तपासले जाते.**प्र.1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4)**

(4)

In this question, any five pictures from pg. no. 1-3 of the Std. 10th textbook will be asked. Students are expected to understand, memorise and practise identifying these pictures along with their Sanskrit names. This question will be asked with an option to solve 4 pictures out of 5.

या प्रश्नामध्ये इयत्ता 10 वी च्या पाठ्यपुस्तक पृष्ठ क्र. 1-3 वरील कोणतीही पाच चित्रे विचारली जातील. याकरता, सर्व चित्रांचे संस्कृत नावासहित आकलन करावे व उत्तम सराव करावा. या प्रश्नामध्ये 5 चित्रांपैकी 4 चित्रांची अचूक उत्तरे लिहावीत.

आ. सङ्ख्याः अक्षरैः / अङ्कैः लिखत। (3 तः 2)

(2)

In this question, students are expected to write any 2 numbers out of 3 correctly in Sanskrit as letters or numbers. Refer to the सङ्ख्या topic from सुगमसंस्कृतम् of Std. 9th. Memorise it well by using Sanskrit सङ्ख्या in daily speech and undertake writing practice to secure these easy marks.

या प्रश्नामध्ये विद्यार्थ्यांनी तीनपैकी कोणत्याही दोन संख्या अक्षरात वा अंकात संस्कृतमध्ये अचूकपणे लिहिणे अपेक्षित आहे. यासाठी, इयत्ता 9 वी च्या सुगमसंस्कृतम्च्या प्रारंभी असलेल्या संख्या या घटकाचा अभ्यास करावा. दैनंदिन बोलण्यात या संस्कृत संख्यांचा वापर केल्यास, तसेच लेखनाचाही सराव केल्यास हे गुण सहज मिळतील.

इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत।

(2)

Here, match the timings in numbers to their word forms. Study pg. no. 4 and 5 of Std. 10th textbook. Memorise and tell time in spoken Sanskrit in daily verbal usage.

या प्रश्नामध्ये अक्षरात दिलेल्या वेळेची अंकात दिलेल्या वेळेबरोबर अचूक जोडी जुळवायची आहे. इयत्ता 10 वी च्या पाठ्यपुस्तकातील पृष्ठ क्र. 4 व 5 चा अभ्यास करा. नेहमीच्या बोलण्यात संस्कृतमध्ये वेळ सांगण्याचा प्रयत्न केल्याने व लेखनाचा सराव केला असता, हे गुण मिळवणे सोपे होईल.

द्वितीयः विभागः- गद्यम्। (20)**प्र.2. अ./आ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।**

(7)/(7)

द्वितीयः विभागः – The second section of prose includes two different passages. Read the following passages carefully and answer the following questions. कृती's of अवबोधनम्, शब्दज्ञानम्, पृथक्करणम् will be asked based on it. This is to check the students' comprehension of that passage as well as their knowledge of grammar.

द्वितीय विभाग – द्वितीय विभागात दोन वेगळे परिच्छेद असतील. यावर आधारित अवबोधनम्, शब्दज्ञानम् व पृथक्करणम् या कृती विचारल्या जातील. याद्वारे विद्यार्थ्यांचे संबंधित गद्याचे आकलन व व्याकरणज्ञान तपासले जाईल.

1. अवबोधनम्। (4 तः 3)

(3)

From the given types of कृति's, any 4 will be asked in the examination. Students must attempt any 3. Each कृति carries 1 mark.

खाली दिलेल्या कृतीपैकी कोणत्याही 4 कृती विचारल्या जातील त्यांपैकी कोणत्याही 3 कृती सोडवणे. प्रत्येक कृतीसाठी 1 गुण असेल.

क. उचित कारण/पर्याय चित्वा वाक्य पुनर्लिखत।

Here, students are expected to choose the correct reason or correct alternative related to a sentence and write the sentence again with its answer. Understand all lessons well in advance to solve such कृति's. Make sure to check your answer again after writing it.

याप्रश्नामध्ये विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या वाक्यासंबंधी योग्य कारण वा पर्याय निवडणे अपेक्षित आहे. उत्तरासहित दिलेले वाक्य पुन्हा लिहावे. यासाठी सर्व पाठ अगोदरच काळजीपूर्वक समजून घ्या. उत्तर लिहिताना पुन्हा खात्री करा.

ख. कः कं वदति?

Write the correct answer by stating who said the given sentence to whom. While answering, use प्रथमा for the answer of who said and use द्वितीया for answer of whom it has been said to.

दिलेले वाक्य कोणी कोणाला उद्देशून म्हटले आहे याचे अचूक उत्तर लिहावे. उत्तर लिहिताना बोलणारा प्रथमेत व ज्याला बोलतो तो शब्द द्वितीयेत लिहावा.

ग. पूर्णवाक्येन उत्तर लिखत।

Answer the given question in a complete sentence.

विद्यार्थ्यांनी परिच्छेदातूनच योग्य उत्तर शोधावे. उत्तर लिहिताना, प्रश्नार्थी शब्दाऐवजी मूळ उत्तर लिहून वाक्य पुन्हा लिहावे.

घ. वाक्य पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यम् इति लिखत।

Rewrite the sentence mentioning whether it is true or false. Be careful while answering true or false. Write half 'म्' at the end of सत्यम् and असत्यम्.

दिलेले वाक्य पुन्हा लिहून त्यापुढे सत्य किंवा असत्य लिहावे. सत्य किंवा असत्य लिहिताना काळजी घ्या. सत्यम् व असत्यम् या शब्दांच्या शेवटी येणारा 'म्' हलंत लिहा.

च. एषः गद्यांशः कस्मात् पाठात् उद्धृतः?

Read the given passage carefully and write the name of the lesson, from which the passage is taken. While writing the name of the lesson, avoid any spelling mistake.

दिलेला परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचा व ज्या पाठातून दिलेला परिच्छेद घेण्यात आला आहे, त्या पाठाचे नाव लिहा. पाठाचे नाव लिहिताना लेखनचुका टाळाव्यात.

छ. अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्य पुनर्लिखत।

Write the synonym in place of the underlined word and rewrite the sentence. Students can easily get this synonym after memorising अमरकोष, given on pg. no. 117 of the textbook. Students can practise this type of question by referring to the exercises given below the lessons.

Page no. 6 to **12** are purposely left blank.

To see complete chapter buy **Target Notes**

आदर्श कृतिपत्रिका – 1

अवधि: होरात्रयम्

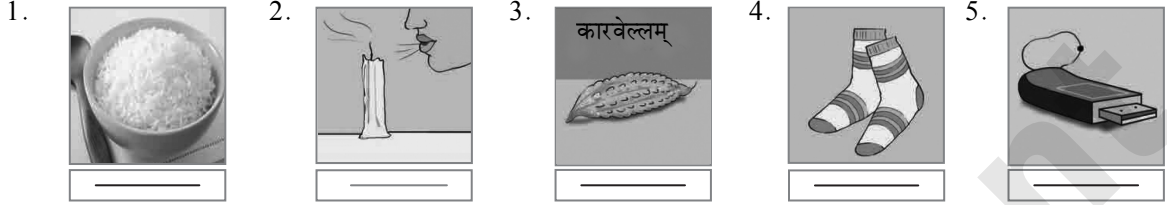
संस्कृत - आमोदः।

गुणाङ्काः 80

प्रथमः विभागः- सुगमसंस्कृतम्। (8)

प्र.1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4)

4

आ. सङ्ख्याः अक्षरैः / अङ्कैः लिखत। (3 तः 2)

2

1. 7 2. द्विनवतिः 3. 36

इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत।

2

क्र.	अ	आ
1.	दशाधिक-दशवादनम्	३.५५
2.	पञ्चोन-चतुर्वादनम्	८.२५
3.	चत्वारिंशदधिक-पञ्चवादनम्	१०.१०
4.	पञ्चविंशत्यधिक-अष्टवादनम्	५.४०

द्वितीयः विभागः- गद्यम्। (20)

प्र.2. अ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

7

आसीत् सुदासो नाम कश्चिदुद्यानपालः। तस्य तडागे कदाचित् सत्यपि शिशिर-ऋतावेकं पद्मं व्यकसत्, व्योम्नीव बालसूर्यबिम्बम्। सोऽचिन्तयत्, 'अहो महिमा परमात्मनः, यदेतादृशे कालेऽतिशीते विभूषितो मे तडाग एतस्य सरसिजस्य विकासेन। एतत् सरसिजं विक्रीयाहं विपुलं धनं प्राप्नुयाम्' इति। एवं सञ्चिन्त्य स तद् विक्रेतुं राजसन्नः पुरतः स्थितः। अत्रान्तरे तेनैव अध्वना कश्चित् श्रीमान् सार्थवाहः समायातः। सोऽवदत्, 'भद्र, भगवान् सुगतः सम्प्रत्येतस्मिन्नगरे वसति। महात्मनः तस्य पूजार्थमिदं कमलमभ्यर्थये। तत्कियता मूल्येन ददासि?' उद्यानपालोऽब्रवीत्, 'एकेन सुवर्णनाणकेन'। अथ स सार्थवाहः यावत्तत् कमलं क्रेतुमिच्छति, तावदेवापरो धनवान् श्रेष्ठी अपि सुगतदर्शनार्थं गच्छन् तत्र समुपस्थितः। नीरजमूल्यं पृच्छन्तं तं श्रेष्ठिनम् उद्यानपालोऽब्रूत्, 'एष महाभाग एकं सुवर्णनाणकम् एतस्यार्थं दातुमिच्छति'। श्रेष्ठी अगदत्, 'अहं दश सुवर्णनाणकानि यच्छामि'। सार्थवाहोऽभणत्, 'अहं शतं सुवर्णनाणकानि प्रयच्छामि'। तयोर्विवादं श्रुत्वा सुदासो व्यमृशत् 'यस्य कृते एतौ कमलमेतत् क्रेतुमिच्छतः, नूनं स सुगत एवाधिकतमं मूल्यं मह्यं दद्यात्' इति।

1. अवबोधनम्। (4 तः 3)

3

क. उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।

सार्थवाहः सुदासाय शतसुवर्णनाणकानि दातुम् उद्युक्तः यतः _____।

- सः सुदासात् कमलं क्रेतुम् इच्छति स्म।
- सः सुदासस्य साहाय्यं कर्तुम् इच्छति स्म।

ख. कः कं वदति?

"एकेन सुवर्णनाणकेन।"

- ग. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
पद्मं कदा व्यकसत्?
- घ. अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
विपुलं धनं प्राप्नुयाम्।

2. शब्दज्ञानम्। (3 तः 2)

2

- क. 2 हेत्वर्थक-धातुसाधित-तुमन्त-अव्यये चित्वा लिखत।
- ख. मेलनं कुरुत।

	विशेषणम्	विशेष्यम्
1)	श्रीमान्	सुवर्णनाणकम्
2)	अधिकतमम्	सार्थवाहः
		मूल्यम्

- ग. पूर्वपदं लिखत।
1. व्योम्नीव = _____ + इव।
2. तयोर्विवादम् = _____ + विवादम्।

3. पृथक्करणम्।

2

क्रमेण योजयत।

1. श्रेष्ठिनः सार्थवाहस्य च विवादः।
2. शिशिर-ऋतौ पद्मस्य विकासः।
3. सुदासः विक्रयणार्थं राजसद्वनः पुरतः स्थितः।
4. सुदासस्य धनप्राप्तेः इच्छा।

आ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

7

समीरः – आम्। अहम् आय. आय. टी. अर्थात् भारतीय-प्रौद्योगिकी-संस्थानम् इत्यत्र सङ्गणक- अभियान्त्रिकी इति विषयस्य छात्रः। तत्र छात्राः संस्कृतमपि पठितुं शक्नुवन्ति। अष्टाध्यायी इति व्याकरणशास्त्रविषयकः ग्रन्थः पाठ्यते तत्र मानव्यविद्याविभागे। अहं संस्कृतव्याकरणं सङ्गणकशास्त्रं च इति विषयम् अधिकृत्य संशोधनं करोमि। तद्विषयकं शोधनिबन्धं प्रस्तोतुम् अहं परिषदि निमन्त्रितः।

महोदया – अहो आश्चर्यम्! तन्त्रज्ञानसंस्थायाम्? संस्कृतस्य अध्ययनम्?

महोदयः – महाविद्यालये संस्कृताध्ययनं केवलं कलाशाखायाः छात्राः कुर्वन्ति इत्यासीत् मे मतिः।

समीरः – तिष्ठतु तावत्। तर्हि अवश्यं मेलयामि मे मित्राणि। एते सर्वेऽपि परिषदि सहभागिनः।

प्रसादः – (अग्रे आगत्य) नमस्ते। अहं रसायनशास्त्रस्य छात्रः। प्राचीनभारतीयरसायनशास्त्रम् इति मम संशोधनक्षेत्रम्। तद्विषयकाः ग्रन्थाः संस्कृतभाषया लिखिताः। शालायां यद् संस्कृताध्ययनं कृतं तस्य उपयुक्तताम् अहम् अधुना अवगच्छामि।

लीना – अहमपि भाषाशास्त्रम् अधीत्य बेङ्गलुरु इत्यत्र सॉफ्टवेयर-क्षेत्रे भारतीयभाषाविश्लेषिकारूपेण कार्यं करोमि। संस्कृतस्य ज्ञानम् आधुनिकभारतीय-भाषाणां विश्लेषणे अतीव साहाय्यकरं भवति इति मे अनुभवः।

तनुजा – पार्श्वनिवेदनम् इति मे व्यवसायः।

1. अवबोधनम्। (4 तः 3)

3

- क. उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
1. एते सर्वेऽपि _____ सहभागिनः। (परिषदि / कार्यशालायाम्)
2. तद्विषयकाः ग्रन्थाः _____ लिखिताः। (संस्कृतभाषया / मराठीभाषया)
- ख. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
- समीरः किम् अधिकृत्य संशोधनं करोति?

Page no. **15** to **89** are purposely left blank.

To see complete chapter buy **Target Notes**

बोर्ड कृतिपत्रिका: मार्च 2022

अवधि: होरात्रयम्

संस्कृत - आमोदः।

गुणाङ्काः 80

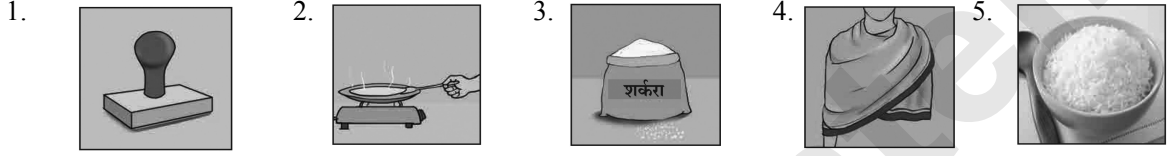
सूचनाः

1. सर्वासु कृतिषु वाक्यानां पुनर्लेखनम् आवश्यकम्।
2. यथासूचनम् आकलनकृतयः व्याकरणकृतयः आरेखितव्याः।
3. आकृतीनाम् आलेखनं मसीलेखन्या कर्तव्यम्।

प्रथमः विभागः- सुगमसंस्कृतम्। (8)

प्र.1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4)

4

आ. सङ्ख्याः अक्षरैः/अङ्कैः लिखत। (3 तः 2)

2

1. ४९
2. षट्सप्ततिः
3. १०

इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत।

2

अ	आ
1. सार्ध-नववादनम्	१.००
2. पादोन-त्रिवादनम्	५.१५
3. सपाद-पञ्चवादनम्	९.३०
4. एकवादनम्	२.४५

द्वितीयः विभागः- गद्यम्। (20)

प्र.2. अ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

7

अस्ति एकं चम्पकं नाम अरण्यम्। अरण्ये चित्राङ्गो नाम मृगः एकाक्षो नाम काकश्च स्नेहेन निवसतः स्म। एकदा चित्राङ्गः वने भ्रमन् केनापि शृगालेन अवलोकितः। क्षुद्रबुद्धिः नाम सः शृगालः स्वार्थहेतुना मृगेण सह मित्रताम् ऐच्छत्। अस्तङ्गते सवितरि क्षुद्रबुद्धिः मृगेण सह मृगस्य निवासस्थानं गतः। मृगशृगालौ दृष्ट्वा काकोऽवदत्, “सखे, चित्राङ्ग! कोऽयं द्वितीयः?” मृगः अब्रूत्, “जम्बूकोऽयम्। अस्मत्सख्यम् इच्छति।” काकः उपादिशत्, “अकस्मादागन्तुना सह मित्रता न युक्ता।” तदाकर्ण्य जम्बूकः सकोपम् आह, “मृगस्य प्रथमदर्शने भवानपि अपरिचितः एव आसीत्। यथायं मृगः मम बन्धुः तथा भवानपि।” मृगः अब्रवीत्, “अलं विवादेन। वयं सर्वे आनन्देन एकत्र निवसामः।” काकेनोक्तम्, “एवमस्तु।”

किञ्चित्कालानन्तरं शृगालः मृगम् अवदत्, ‘वनेऽस्मिन् एकं सस्यपूर्णक्षेत्रमस्ति। दर्शयामि त्वाम्।’ तथा कृते मृगः प्रत्यहं तत्र गत्वा सस्यम् अखादत्। तद् दृष्ट्वा एकस्मिन् दिने क्षेत्रपतिना पाशः योजितः। तत्रागतः मृगः पाशैर्बद्धः। सः अचिन्तयत्, “इदानीं मित्राण्येव शरणं मम।” दूरात् तत् पश्यन् जम्बूकः मनसि आनन्दितः।

1. अवबोधनम्। (4 तः 3)

3

क. उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।

शृगालः मृगेण सह मित्रताम् ऐच्छत् यतः _____।

1. तस्य मृगे प्रीतिः आसीत्।
2. तस्य स्वार्थहेतुः आसीत्।

- ख. कः कं वदति?
“दर्शयामि त्वाम्।”
- ग. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
अरण्ये कौ निवसतः स्म?
- घ. अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
जम्बूकः सकोपम् आह।
2. **शब्दज्ञानम्।** (3 तः 2) 2
- क. गद्यांशात् 2 पूर्वकालवाचक-धातुसाधित-त्वान्त अव्यये चित्वा लिखत।
- ख. प्रश्ननिर्माणं कुरुत।
क्षेत्रपतिना पाशः योजितः।
- ग. लकारं लिखत।
मृगः अब्रूत, “जम्बूकोऽयम्।”
3. **पृथक्करणम्।** 2
- क्रमेण योजयत।
- काकस्य उपदेशः।
 - मृगकाकशृगालानाम् एकत्र निवासः।
 - शृगालस्य मृगेण सह मित्रता।
 - मृगकाकयोः स्नेहेन निवासः।
- आ. **गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।** 7
- अर्णवः – (तथेति उक्त्वा पाकगृहात् तण्डुलान् आनयति।) स्वीकरोतु, भवान्।
 पिता – अधुना इमं तण्डुलं विभज।
 अर्णवः – तात, कियान् लघुः अस्ति एषः। पश्यतु, एतस्य भागद्वयं यथाकथमपि कृतं मया।
 पिता – इतोऽपि लघुतरः भागः कर्तुं शक्यते वा?
 अर्णवः – यदि क्रियेत तर्हि चूर्णं भवेत् तस्य।
 पिता – सम्यग् उक्तं त्वया। यत्र एतद् विभाजनं समाप्यते, यस्मात् सूक्ष्मतरः भागः प्राप्तुं न शक्यते सः एव परमः अणुः।
 अर्णवः – द्रव्यस्य अन्तिमः घटकः मूलं तत्त्वं च परमाणुः सत्यं खलु?
 पिता – सत्यम्। अयं खलु कणादमहर्षेः सिद्धान्तः। अपि जानासि? परमाणुः द्रव्यस्य मूलकारणम् इति तेन महर्षिणा प्रतिपादितम्। तदपि प्रायः ख्रिस्तपूर्वं पञ्चमे षष्ठे वा शतके।
 अर्णवः – तात, महर्षिणा कणादेन किं किम् उक्तं परमाणु विषये? वयं तु केवलं तस्य महाभागस्य नामधेयम् एव जानीमः।
 पिता – कणादमुनिना प्रतिपादितम्-परमाणुः अतीन्द्रियः, सूक्ष्मः, निरवयवः, नित्यः, स्वयं व्यावर्तकः च।
 ‘वैशेषिकसूत्राणि’ इति स्वग्रन्थे तेन परमाणोः व्याख्या कृता।
1. **अवबोधनम्।** (4 तः 3) 3
- क. उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
- अणुभ्यः _____ परमाणवः। (सूक्ष्मतराः/स्थूलतराः)
 - तेन _____ व्याख्या कृता। (परमाणोः/त्रिकोणस्य)
- ख. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
परमाणुसिद्धान्तः केन महर्षिणा कथितः?

Page no. **92** to **97** are purposely left blank.

To see complete chapter buy **Target Notes**

आदर्श उत्तरपत्रिका - 1

संस्कृत - आमोदः।

प्र.1.
(अ)

प्रथमः विभागः:- सुगमसंस्कृतम्।

1. ओदनम्। 2. निर्वापयति। 3. तिक्तम्। 4. पादस्यूतः। 5. स्मृतिशलाका।
[4 marks for writing 4 correct answers. 1 mark for each answer.]
[प्रत्येक अचूक उत्तरास 1 गुण. 4 गुणांसाठी 4 अचूक उत्तरे लिहिणे अपेक्षित आहे.]

प्र.1.
(आ)

1. ७ - सप्त। 2. द्विनवतिः - ९२ 3. ३६ - षट्त्रिंशत्।
[2 marks for writing 2 correct answers. 1 mark for each answer.]
[प्रत्येक अचूक उत्तरास 1 गुण. 2 गुणांसाठी 2 अचूक उत्तरे लिहिणे अपेक्षित आहे.]

प्र.1.
(इ)

क्र.	अ	आ
1.	दशाधिक-दशवादनम्	१०.१०
2.	पञ्चोन-चतुर्वादनम्	३.५५
3.	चत्वारिंशदधिक-पञ्चवादनम्	५.४०
4.	पञ्चविंशत्यधिक-अष्टवादनम्	८.२५

[1/2 mark for each correct pair, total 2 marks.]
[प्रत्येक अचूक जोडीसाठी 1/2 गुण, एकूण गुण 2.]

प्र.2.
(अ)

द्वितीयः विभागः:- गद्यम्।

1. अवबोधनम्।
क. 1. सार्थवाहः सुदासाय शतसुवर्णनाणकानि दातुम् उद्युक्तः यतः सः सुदासात् कमलं क्रेतुम् इच्छति स्म।
[1 mark for correct answer. Rewrite the sentence with its answer. Underline the answer.]
[अचूक उत्तरास 1 गुण. उत्तरासहित वाक्य पुन्हा लिहा. उत्तरास अधोरेखित करावे.]
ख. उद्यानपालः / सुदासः सार्थवाहं वदति।
[1 mark for correct answer.]
[अचूक उत्तरास 1 गुण.]
ग. पद्मं शिशिरऋतौ व्यकसत्।
[1 mark for correct answer.]
[अचूक उत्तरास 1 गुण.]

- घ. विपुलं द्रव्यं प्राप्नुयाम्।
[1 mark for correct answer. Rewrite the sentence with its answer.]
[अचूक उत्तरास 1 गुण. उत्तरासहित वाक्य पुन्हा लिहा.]
2. शब्दज्ञानम्।
- क. हेत्वर्थक-धातुसाधित-तुमन्त-अव्यये – 1. विक्रेतुम् 2. केतुम्।
[1 mark for writing 2 correct examples/forms.]
[प्रत्येक अचूक उदाहरण/रूपासाठी 1/2 गुण एकूण गुण 1.]
- ख.
	विशेषणम्	विशेष्यम्
1)	श्रीमान्	सार्थवाहः
2)	अधिकतमम्	मूल्यम्
- [1 mark for 2 correct answers.]
[प्रत्येक अचूक उत्तरासाठी 1/2 गुण एकूण गुण 1.]
- ग. 1. व्योम्नीव = व्योम्नि + इव।
2. तयोर्विवादम् = तयोः + विवादम्।
[1 mark for 2 correct fill-ups. Underline the fill-ups.]
[प्रत्येक अचूक रिकाम्या जागेसाठी 1/2 गुण. एकूण गुण 1. उत्तरास अधोरेखित करावे.]
3. पृथक्करणम्।
1. शिशिर - ऋतौ पद्मस्य विकासः।
2. सुदासस्य धनप्राप्तेः इच्छा।
3. सुदासः विक्रयणार्थं राजसद्वनः पुरतः स्थितः।
4. श्रेष्ठिनः सार्थवाहस्य च विवादः।
[2 marks for correctly writing sentences after their proper rearrangement.]
[योग्य क्रम लावून अचूक उत्तरे लिहिल्यास 2 गुण.]

प्र.2.
(आ)

1. अवबोधनम्।
- क. 1. एते सर्वेऽपि परिषदि सहभागिनः।
2. तद्विषयकाः ग्रन्थाः संस्कृतभाषया लिखिताः।
[1 mark for answering 2 correct options. Rewrite the sentence with its answer.]
Underline the answer.
[दोन अचूक पर्याय उत्तरादाखल दिल्यास 1 गुण. पर्यायासहित वाक्य पुन्हा लिहावे.]
उत्तर अधोरेखित करावे.]
- ख. समीरः संस्कृतव्याकरणं सङ्गणकशास्त्रं च इति विषयौ अधिकृत्य संशोधनं करोति।
[1 mark for correct answer.]
[अचूक उत्तरास 1 गुण.]
- ग. मानव्यविद्याविभागे अष्टाध्यायी इति गणितशास्त्रविषयकः ग्रन्थः पाठ्यते। – असत्यम्।
[1 mark for correct answer.]
[अचूक उत्तरास 1 गुण.]

Page no.**100** to **194** are purposely left blank.

To see complete chapter buy **Target Notes**

बोर्ड उत्तरपत्रिका : मार्च - 2022

संस्कृत - आमोदः।

प्र.1.
(अ)

प्रथमः विभागः:- सुगमसंस्कृतम्।

1. मृदुमुद्रा। 2. भर्जयति। 3. मधुरा। 4. राङ्कवम्। 5. ओदनम्।

प्र.1.
(आ)

1. ४९ - नवचत्वारिंशत् (एकोनपञ्चाशत्)। 2. षट्सप्ततिः - ७६ 3. १० - दश।

प्र.1.
(इ)

	अ		आ
1.	सार्ध-नववादनम्	-	९.३०
2.	पादोन-त्रिवादनम्	-	२.४५
3.	सपाद-पञ्चवादनम्	-	५.१५
4.	एकवादनम्	-	१.००

प्र.2.
(अ)

द्वितीयः विभागः:- गद्यम्।

1. अवबोधनम्।
क. शृगालः मृगेण सह मित्रताम् ऐच्छत् यतः तस्य स्वार्थहेतुः आसीत्।
ख. शृगालः मृगं वदति।
ग. अरण्ये चित्राङ्गः नाम मृगः एकाक्षः नाम काकः च निवसतः स्म।
घ. शृगालः / वञ्जुकः / क्रोष्टा / फेरुः / फेरवः सकोपम् आह।
2. शब्दज्ञानम्।
क. 1. गत्वा 2. दृष्ट्वा।
ख. केन पाशः योजितः ?
ग. अब्रूत - लङ्लकारः।
3. पृथक्करणम्।
1. मृगकाकयोः स्नेहेन निवासः।
2. शृगालस्य मृगेण सह मित्रता।
3. काकस्य उपदेशः।
4. मृगकाकशृगालानाम् एकत्र निवासः।

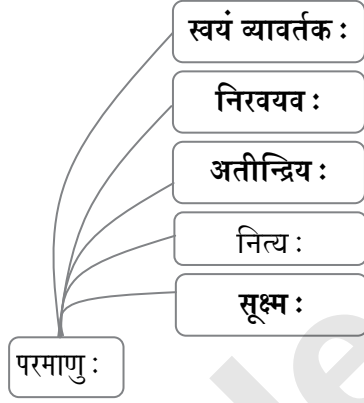
प्र.2.
(आ)

1. अवबोधनम्।
क. उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
1. अणुभ्यः सूक्ष्मतराः परमाणवः।
2. तेन परमाणोः व्याख्या कृता।

2.

- ख. परमाणुसिद्धान्तः कणादमहर्षिणा कथितः।
 ग. अर्णवः पाकगृहात् मोदकान् आनयति। – असत्यम्।
 घ. एषः गद्यांशः 'स एव परमाणुः' इति पाठात् उद्धृतः।
- शब्दज्ञानम्।
- क. मया, त्वया, महर्षिणा, कणादेन, तेन, कणादमुनिना।
- ख. गद्यांशात् विशेषणं चित्वा लिखत।
1. अन्तिमः घटकः।
 2. मूलं तत्त्वम्।
- ग. पूर्वपदं लिखत।
1. इतोऽपि = इतः + अपि।
 2. तथेति = तथा + इति।
3. पृथक्करणम्।

प्र.2.
(इ)

1.

- Vaikhanas - (Restricting the king) O King! This is the hermitage deer. It should not be killed. It should not be killed. Quickly withdraw the arrow. The King's weapons are for protecting the troubled and not for killing the innocent.
- Dushyant - This arrow has been withdrawn. (Does as is told.)
- Vaikhanas - O King, we have set out to bring wood/ fuel. This hermitage seen on the banks of (river) मालिनी belongs to the head of sages, Kanva. Accept the hospitality towards the guest after entering it.
- वैखानस - (राजाला अडवून) हे राजा! हे आश्रमातील हरिण आहे. याला मारू नये, मारू नये. बाण ताबडतोब मागे घे. राजाचे शस्त्र संरक्षणासाठी असते निर्दोषांना मारण्यासाठी नव्हे!
- दुष्यंत - हा बाण मागे घेतला. (बोलल्याप्रमाणे करतो.)
- वैखानस - हे राजा, आम्ही समिधा आणण्यासाठी निघालो आहोत. मालिनी नदीच्या काठावर हा कुलपती कण्वमुनींचा आश्रम दिसत आहे. अतिथीसत्काराचा स्वीकार कर.

2.

- Radanika - Come child! We both shall play with the cart.
- Child - (Sadly) O Radanika! What do I do with this clay cart? Give me that gold cart only.

AVAILABLE NOTES FOR STD. X: (Eng., Mar. & Semi Eng. Medium)

PERFECT SERIES

- English Kumarbharati
- मराठी अक्षरभारती
- हिंदी लोकभारती
- हिंदी लोकवाणी
- आमोदः सम्पूर्ण-संस्कृतम्
- आनन्दः संयुक्त-संस्कृतम्
- History and Political Science
- Geography
- Mathematics (Part - I)
- Mathematics (Part - II)
- Science and Technology (Part - 1)
- Science and Technology (Part - 2)

PRECISE SERIES

- Science and Technology (Part - 1)
- Science and Technology (Part - 2)
- History, Political Science and Geography

PRECISE SERIES

- My English Coursebook
- मराठी कुमारभारती
- इतिहास व राज्यशास्त्र
- भूगोल
- गणित (भाग - I)
- गणित (भाग - II)
- विज्ञान आणि तंत्रज्ञान (भाग - १)
- विज्ञान आणि तंत्रज्ञान (भाग - २)

WORKBOOK

- English Kumarbharati
- मराठी अक्षरभारती
- हिंदी लोकभारती
- My English Coursebook
- मराठी कुमारभारती

Additional Titles: (Eng., Mar. & Semi Eng. Med.)

- **Grammar & Writing Skills Books** (Std. X)
 - Marathi • Hindi • English
- Hindi Grammar Worksheets
- **SSC 54 Question Papers & Activity Sheets With Solutions**
- आमोदः (सम्पूर्ण-संस्कृतम्)
- **SSC 11 Activity Sheets With Solutions**
- हिंदी लोकवाणी (संयुक्त), संस्कृत-आनन्दः (संयुक्तम्)
- **SSC 12 Activity Sheets With Solutions**
- **IQB (Important Question Bank)**
- **Mathematics Challenging Questions**
- **Geography Map & Graph Practice Book**

Scan the QR code to buy e-book version of Target's Notes on Quill - The Padhai App

[Visit Our Website](#)

Target Publications® Pvt. Ltd.
Transforming lives through learning.

Address:

2nd floor, Aroto Industrial Premises CHS,
Above Surya Eye Hospital, 63-A, P. K. Road,
Mulund (W), Mumbai 400 080

Tel: 88799 39712 / 13 / 14 / 15

Website: www.targetpublications.org

Email: mail@targetpublications.org

Explore our range of **STATIONERY**

